

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

624. Quænam in indulto precum contineantur clausulæ derogatoriæ eorum, quæ eidem indulto obstare possent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

ita Chok. Quòd si Ordinario negligente aut recusante Precista conferre, hic recurrit ad Vicarium Ordinarium, qui ignarus collationis ab Ordinario facta alicui, idem beneficium conferat Precista, & tertius quoque interim illud idem beneficium impetrat à Papa, præferendam à Vicario isto factam collationem, si contulit, uti Executor Apostolicus vigore precum, asserit Chok. pag. 72. eò quòd licet Vicarius non possit expedire ea, quæ sunt meræ gratiæ, potest tamen expedire, quæ sunt Iustitiæ & necessitatis, & sic supplere moram Ordinarium. Quòd si collator latitat, aut aliàs obster, quò minus ei fiat insinuatium precum, perinde erit, ac si facta fuisset; cum pro citato habetur, qui se occultat, vel impedit, ne possit citari, juxta *c. quoniam frequenter. ut lite contestat. c. 1. de foro competente.* Chok. pag. 78. Porro num mortuo ante collationem Imperatore Collatores adhuc conferre possint, & consequenter teneantur, ad hoc, inquam, responsum est supra.

Questio 623. An Decanus & Capitulum, dum Collatores non sunt, impedire possint Precistam, denegando illi possessionem (dum missio in possessionem ad illos spectat) si iis constet de injuria & defectu tituli, v. g. propter incompatibilitatem beneficiorum?

R^Espondet negativè Chok. pag. 79. hac ductus ratione, quòd imprimis, licet beneficium haberi non possit, nisi præviâ institutione canonicâ & legitimo titulo, possessio tamen potest transferri sine eo. ut Abb. in cap. literis, de restit. spoliat. cum, quòd beneficium obtineri nequeat absque titulo, id solum verum sit respectu juris, non verò respectu possessionis, quæ plus facti quàm juris habet. Unde fit, ut exceptiones concernentes titulum non impediunt immisionem in possessionem. Deinde quòd Precista hoc ipso, sive ex concessione precum Cæsarearum ei facta habet titulum coloratum, qui sufficit ad tollendam omnem intrusionem, juxta decis. Rotæ, quam citat, validisque satis est, ut Decanus & Capitulum adstringantur ad illius receptionem; cum illud non habeat nisi nudum installationis ministerium, & nequaquam cognitionem causæ, uti eam haberet, si haberet liberam collationem, adeoque posset se opponere & appellare, & interim conferre, ut Ruzæus *tr. de jure Regal. privilegio 6.* quem citat Chok. *ibid.* Proinde tenetur recipere Precistam, salvo jure cujuslibet; quia non spectat ad Capitulum cognoscere de viribus tituli, & titulus provisi non habetur in consideratione in nudo ministerio facti & possessionis, ut Philip. Prob. *tr. regal. q. 36.* citatur quoque ab eo, sed est hoc Executoris, qui juri tertii non derogat, & coram quo, si tertius opponat exceptionem, ejus est videre, num sit relevans, nec ne.

Questio 624. Quanam in illo indulto precum concessio Imperatori à Papa continetur clausula derogatoria eorum, quæ eidem indulto obistere possent?

1. R^Espondeo hæc sequentes. Primò derogat Papa Constitutionibus Apostolicis de non utendo gratis expectativis.

2. Secundò, literis expectativis concessis in P. Leuren, Fori Benef. Tom. II.

forma pauperum, juxta *c. si pauper. de præb. in 6.* sive mandatis de providendo pauperibus Clericis non habentibus beneficium; item literis de providendo personis illustribus aut graduatis, ita ut omnes hujusmodi literæ non obstant precibus Cæsareis, si contingat, illas concedi super talibus beneficiis, quò minus dictæ preces fortiantur suum effectum.

3. Tertio, regulis cancellariæ quocumque publicatis & publicandis, quibus expressè & speciatim derogari debet; quia per clausulam generalem derogatoriam: *non obstantibus constitutionibus Apostolicis*; non censetur derogatum nisi constitutionibus ordinariis, non extraordinariis, quales sunt Extravagantes & regulæ cancell. atque ita etiam derogatum regulæ undecimæ, quæ est revocatoria expectativarum, sive per quam Papa statim post assumptionem suam revocat omnes expectativas, non sortitas in aliqua parte effectum: ita ut hac regulâ non obstante, preces fortiantur suum effectum, etiam post obitum Papæ, qui eas Cæsari concessit Chok. pag. 87. Dubitat nihilominus Chok. *ibid.* num per istas generales clausulas in precibus contentas derogatum sit iis regulis Cancell. quæ ubique sunt in celebri apud omnes observantia; nimirum de annali, trienniali, de publicandis, de surrogandis, de infirmis &c. quæ judiciales sunt; & ait Gomef. in q. 6. *proem.* censere, dictas regulas notabiles ex stylo cancellariæ non censeri sublatas, non factâ expressâ & in individuo mentione earum.

4. Quarto, statutis & consuetudinibus aliarum Ecclesiarum etiam juramento & confirmatione Papæ roboratis; quibus quoque expressè erat opus derogari; & speciatim etiam derogatur consuetudini optandi (cujus consuetudinis optandi necessaria erat expressa & specialis derogatio, ut Garc. *p. 5. c. 1. n. 150.*) Chok. pag. 90.

5. Quintò, literis quibuscumque Apostolicis, non facientibus plenam & expressam de verbo ad verbum de eodem mentionem.

6. Sexto, ipsis Concordatis Germaniæ eorumque confirmationi, quatenus huic indulto adversantur. Unde patet, dubium non esse, habere has preces etiam locum in mensibus ordinariorum Collatorum.

7. Septimò, quibusvis aliis privilegiis, indultis & literis Apostolicis, indulto huic quomodocumque adversantibus, etiam motu proprio Papæ, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, etiam cum clausulis derogatoriis derogatoriis, & aliis insolitis concessis.

8. Ac denique decernitur, quidquid contra quacumque auctoritate attentatum fuerit, irritum & inane; ita ferè Pirh. *n. 386.* & Wagn. *pag. 495.* pluribus de his Chok. *à pag. 86.* qui etiam *pag. 61.* refert, Papam in privilegio dato facultati artium Lovanienti velle, quòd hujus facultatis nominationes præferantur precibus Imperialibus; quòd si verum, expressè ergo per hoc Papa derogavit precibus hisce; malè tamen ex hoc supposito inferitur, preces non habere locum in mensibus Ordinariorum; cum in his locum non habeant dictæ facultatis nominationes; cum tamen hæc præferantur nominationibus factis vi precum; nam, ut rectè Chok. *pag. 62.* in isto indulto nominandi concessio Lovanientibus, Papa expressè non vult eas locum habere in mensibus Ordinariorum, cujus contrarium statuit expressè in indulto precum; ergo ex eo, quòd

quòd ubi concurrunt nominatio vi precum, & nominatio vi istius indulti Lovaniensis, hæc prævaleat, adhuc non sequitur, istam uti hanc non habere locum in mensibus Ordinariorum.

Questio 625. Num contra Casarem quoad has preces detur præscriptio, ita ut, si hoc indulto precum non utatur, illud amittat?

Respondeo negativè; quia contra privilegium consistens in voluntate privilegiati non currit præscriptio, si non fuerit usus privilegio, dummodo tamen alii fuerint usi. Chok. pag. 21. citans Calderin. *conf. 1. de rescriptis.*

Questio 626. Num Papa idem, qui concessit, vel etiam ejus Successor, preces revocare possit?

Respondet Chok, pag. 88. cum hoc Indultum concessum Casari ob ejus in Ecclesiam merita, nequeatque Princeps in hoc casu bene merentia auferre à Donatario, quod donavit, sine causa, videri Papam non posse has preces revocare; quod utique intelligendum non de Papa utente plenitudine potestatis suæ; sed de eo, quòd non deceat id eum facere. Unde etiam à tempore, quo Casares sunt in possessione precum istarum, visum non est, per aliquem Pontificem iis uspiam derogatum. Chok, *ibid.*

Questio 627. Qualiter Precista amittat factam sibi gratiam precum?

1. Respondeo primò: si Precista fiat inhabilis vel irregularis, aut crimen commisit, quod privationem ipso jure inducit. Chok, pag. 30. ubi, quòd tamen iterato possit Casar tali concedere preces; quod credo, intelligit, sublato impedimento inhabilitatis.

2. Secundò: si Precista renunciavit precibus expressè vel tacitè; potest enim quis privilegio in suum favorem inducto renunciare. *c. si diligenti. de foro comper.* & in hoc casu tam operatur tacitum quam expressum. Chok, pag. 30. Censetur autem tacitè renunciare primò, dum contrahit matrimonium, & in hoc casu Casar potest alium surrogare. Chok, *ibidem.* quòd si tamen matrimonium fuit invalidum, Precista per hoc non excidit precibus, juxta illud: non præstat impedimentum, quod de jure non sortitur effectum, *de reg. juris. in 6.* Quin &, qui post impetratas preces ad primum vacaturum duxit uxorem, & ea interim moritur ante primum vacans, posse adhuc vi dictarum precum primum illud vacans obtinere. pag. 30. ait Chok. citans Angel. Tertio tacitè censetur renunciare, dum fit miles; cum qui arma militaria exercet, perdat privilegium Clericorum; quia facit actum contrarium Clericali, juxta Innoc. in *cap. in audientia. de sent. Excom.* imò perdit beneficium; si quod habet juxta Paris. *de resign. l. 1. q. 1. n. 22.*

Chok, *loc. cit.* Quartò dum emittit religiosam professionem,

Chok, *ibid.*

**

*

PARAGRAPHVS XI.

De reservationibus ratione aliarum Expectatarum.

Questio 628. Quid sint expectativa, & quotuplicis generis?

1. Respondeo ad primum: Expectativa (quæ etiam dicuntur mandata de providendo, nisi quòd mandatum de providendo latius pateat, utpote extendens se etiam ad beneficia vacantia) sunt literæ Apostolicæ, in quibus mandatur locorum Ordinariis his vel illis Clericis providere de beneficio proximè vacaturo. Azor. p. 2. l. 6. c. 32. q. 1. Pirh. *de prab. n. 234.*

2. Respondeo ad secundum, novem gratiarum harum expectatarum enumerari à Staphil. apud Azor. *loc. cit. q. 4.* nimirum Primò, quibus Papa concedit literas, quibus aliquem in Cathedrali vel Collegiata creat Canonicum, certumque Executorem constituit, qui ei primò vacaturam præbendam conferat. Secundò, quibus concedit, ut quis in una Ecclesia habens Canonicatum, jus habeat ad alium primò vacaturum in eia Ecclesia. Tertio, quibus mandat, ut alicui habenti Canonicatum provideatur de alio simplici beneficio in eadem vel alia Ecclesia. Quarto, quibus concedit, ut regularis habeat jus ad obtinendum beneficium aliquid sæculare. Quintò, quibus conceditur, ut certi Ordinis Religiosus jus habeat ad aliquid beneficium regulare alterius Ordinis obtinendum. Reliqua similibus gratiarum genera ibi enumerata, non tam beneficia vacatura, quam retentionem habitorum concernunt.

Questio 629. Quâ occasione, & à quo tempore introducta Expectativa?

1. Respondeo ad primum: cum quidam olim Episcopi abuterentur potestate conferendi beneficia, præferendo indignos dignis, & vel maxime à se promotos ad Ordines repellerent à beneficiis, Pontifices per diplomata sua locorum Ordinariis præcipere ceperunt, ut Clericis idoneis, & præsertim illis, quos ad Ordines sine beneficio ullo promovissent; quin & certo alicui à se nominato, quem ob insignem vitæ integritatem aut singularem literaturam, aut ob collatum aliquid in Ecclesiam meritum hac ratione remunerari intendebant, beneficium proximè vacaturum conferrent. Azor. *loc. cit. q. 1. & ex eo Pirh. loc. cit.*

2. Respondeo ad secundum, Expectativas & mandata similia Apostolica verisimile est, in usu non fuisse ante annum 1150. eò quòd in toto decretorum volumine, quod circa Annum illum à Gratiano Monacho editum, nulla de iis mentio reperitur. Azor. *loc. cit. ad initium c. 32.* & eo Zipa l. 3. *juris pontif. ad rit. de concess. præbenda.* Expectatarum initia aliqui referunt ad Alexand. III. Expectatarum usum inventum circa tempora Innoc. III. qui anno 1198. Pontificatum inivit, ait Lort, *de re benef. in apparatus. n. 14.* idque patere ex decretali ejus Epistola relata in *cap. proposuit. de concess. præbenda.* eumque usum invaluisse adeò, ut sub Innoc. IV. qui fuit creatus Papa Anno 1244. diversæ Expectatarum formulæ composita fuerint, ut Thom. Campeg. *tr. de reserv. benef. n. 20.* ceterique dein passim